EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 19.6.2024
COM(2024) 618 final

Suositus

# NEUVOSTON SUOSITUS

## Maltan talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 618 final}

Suositus

# NEUVOSTON SUOSITUS

## Maltan talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263[1] ja erityisesti sen 3 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241[2], jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan jäsenvaltioille rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen, eli kyse on EU:n rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden mukaisesti tukivälineellä edistetään talouden ja yhteiskunnan elpymistä ja kestävien uudistusten ja investointien toteuttamista. Tarkoituksena on erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän tukeminen sekä jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokyvyn vahvistaminen. Tukiväline auttaa myös vahvistamaan julkista taloutta ja vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, parantamaan EU:n alueellista yhteenkuuluvuutta ja tukemaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon jatkamista.

(2) REPowerEU-asetuksella[3], joka annettiin 27 päivänä helmikuuta 2023, pyritään poistamaan asteittain EU:n riippuvuus Venäjältä tuotavista fossiilisista polttoaineista.

---

1 EUVL L, 2024/1263, 30.4.2024 ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj

2 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj

3 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/435, annettu 27 päivänä helmikuuta 2023, asetuksen (EU) 2021/241 muuttamisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmien REPowerEU-lukujen

Tällä tavoin edistetään energiaturvallisuutta ja monipuolistetaan EU:n energiahuoltoa sekä lisätään samalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, energian varastointikapasiteettia ja energiatehokkuutta. Malta on lisännyt kansalliseen elpymis- ja palautumissuunnitelmaansa uuden REPowerEU-luvun voidakseen rahoittaa keskeisiä uudistuksia ja investointeja, jotka edistävät REPowerEU-tavoitteiden saavuttamista.

(3) Komissio antoi 16 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon *EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen*[4] tarjotakseen tietoa politiikkaa koskevien päätösten tueksi ja luodakseen perusedellytykset kasvun lisäämiselle. Tiedonannossa kilpailukyky määritellään yhdeksän toisiaan vahvistavan tekijän avulla. Näistä tekijöistä yksityisen pääoman saatavuus, tutkimus ja innovointi, koulutus ja osaaminen sekä sisämarkkinat nousevat esiin uudistusten ja investointien kannalta ensisijaisina politiikan painopisteinä, joiden avulla voidaan vastata olemassa oleviin tuottavuushaasteisiin ja parantaa EU:n ja sen jäsenvaltioiden pitkän aikavälin kilpailukykyä. Tiedonannon jatkoksi komissio antoi 14 päivänä helmikuuta 2024 *Sisämarkkinoita ja kilpailukykyä koskevan vuosikertomuksen*[5]. Kertomuksessa esitetään yksityiskohtaisesti Euroopan sisämarkkinoiden kilpailuvahvuudet ja haasteet ja seurataan vuotuista kehitystä yksilöityjen yhdeksän kilpailukykyä edistävän tekijän mukaisesti.

(4) Komissio hyväksyi 21 päivänä marraskuuta 2023 *Vuotuisen selvityksen kestävästä kasvusta 2024*[6]. Tämä käynnisti vuoden 2024 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Selvityksessä määritetyt painopisteet, jotka Eurooppa-neuvosto hyväksyi 22 päivänä maaliskuuta 2024, rakentuvat kilpailukykyisen kestävyyden neljän ulottuvuuden ympärille. Komissio antoi 21 päivänä marraskuuta 2023 lisäksi asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella vuodeksi 2024 varoitusmekanismia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Malta ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joissa saattaa olla epätasapainoja tai niiden uhka ja joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Komissio antoi samana päivänä myös lausunnon Maltan alustavasta talousarviosuunnitelmasta vuodeksi 2024. Niin ikään komissio antoi suosituksen euroalueen talouspolitiikkaa koskevaksi neuvoston suositukseksi sekä ehdotuksen vuoden 2024 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi suosituksen 12 päivänä huhtikuuta 2024 ja ehdotuksen 11 päivänä maaliskuuta 2024.

(5) EU:n uusi talouden ohjausjärjestelmä tuli voimaan 30 päivänä huhtikuuta 2024. Ohjausjärjestelmään sisältyy uusi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1263 talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta. Lisäksi siihen sisältyy muutettu liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanosta annettu asetus (EY) N:o 1467/97 ja muutettu jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksistä annettu direktiivi 2011/85/EU[7]. Uuden

---

osalta sekä asetusten (EU) N:o 1303/2013, (EU) 2021/1060 ja (EU) 2021/1755 ja direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta (EUVL L 63, 28.2.2023, s. 1), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj

4 COM(2023) 168 final.

5 COM(2024) 77 final.

6 COM(2023) 901 final.

7 Neuvoston asetus (EU) 2024/1264, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annetun asetuksen (EY) N:o 1467/97 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) ja

ohjausjärjestelmän tavoitteet ovat julkisen velan kestävyys sekä kestävä ja osallistava kasvu, joihin pyritään julkisen talouden asteittaisen vakauttamisen sekä uudistusten ja investointien avulla. Sillä lisätään kansallista omistajuutta ja keskipitkän aikavälin painotusta sekä parannetaan noudattamisen valvonnan vaikuttavuutta ja johdonmukaisuutta. Kunkin jäsenvaltion olisi toimitettava neuvostolle ja komissiolle kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma. Kansalliset keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmat sisältävät jäsenvaltion finanssipolitiikkaa, uudistuksia ja investointeja koskevat sitoumukset neljän tai viiden vuoden aikajänteellä jäsenvaltion vaalikauden säännönmukaisesta kestosta riippuen. Kansallisiin keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisiin suunnitelmiin sisältyvien nettomenopolkujen[8] olisi täytettävä asetuksen (EU) 2024/1263 vaatimukset, kuten vaatimus saada julkinen velka uskottavalle alaspäin suuntautuvalle polulle tai pitää se tällaisella polulla viimeistään sopeutuskauden päättyessä taikka saada se pysymään maltillisella tasolla alle 60 prosentissa suhteessa BKT:hen ja vaatimus saada julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen laskemaan alle 3 prosentin viitearvon ja/tai pysymään sen alapuolella keskipitkällä aikavälillä. Jos jäsenvaltio sitoutuu toteuttamaan asianmukaisen uudistusten ja investointien kokonaisuuden asetuksessa (EU) 2024/1263 säädettyjä kriteerejä noudattaen, sopeutuskautta voidaan pidentää enintään kolmella vuodella. Tukeakseen näiden suunnitelmien laatimista komission on määrä lähettää [21 päivänä kesäkuuta] 2024 jäsenvaltioille ohjausta suunnitelmien ja myöhemmin toimitettavien vuotuisten edistymisraporttien sisällöstä ja toimittaa niille asetuksen (EU) 2024/1263 5 artiklan nojalla julkisen talouden sopeutusta koskevaa teknistä ohjausta (tarvittaessa viiteurat ja tekniset tiedot). Jäsenvaltioiden olisi toimitettava keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmansa 20 päivään syyskuuta 2024 mennessä, paitsi jos jäsenvaltio ja komissio sopivat määräajan pidentämisestä kohtuullisella ajanjaksolla. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava kansallisten parlamenttiensa osallistuminen sekä itsenäisten finanssipolitiikan instituutioiden, työmarkkinaosapuolten ja tilanteen mukaan muiden kansallisten sidosryhmien kuuleminen.

(6) Vuonna 2024 talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalainen ohjausjakso kehittyy edelleen rinnan elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanon kanssa. Se, että elpymis- ja palautumissuunnitelmat pannaan kokonaisuudessaan täytäntöön, on edelleen olennaisen tärkeää eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten politiikkatavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat auttavat vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin viime vuosina annetuissa asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä. Vuosien 2019, 2020, 2022 ja 2023 maakohtaiset suositukset ovat yhtä lailla tärkeitä tarkistettaessa, päivitettäessä tai muutettaessa elpymis- ja palautumissuunnitelmia asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti.

---

neuvoston direktiivi (EU) 2024/1265, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista annetun direktiivin 2011/85/EU muuttamisesta (EUVL L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

[8] Nettomenot sellaisina kuin ne on määritelty 29 päivänä huhtikuuta 2024 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263 2 artiklassa (EUVL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). Nettomenoilla tarkoitetaan julkisia menoja ilman i) korkomenoja, ii) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, iii) unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, iv) unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja, v) työttömyysetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä vi) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

(7) Malta toimitti 13 päivänä heinäkuuta 2021 komissiolle asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohtaa noudattaen kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa. Komissio arvioi asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta asetuksen liitteessä V esitettyjä arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 5 päivänä lokakuuta 2021 päätöksen Maltan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä[9]. Päätöstä muutettiin 14 päivänä heinäkuuta 2023 asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 2 kohdan nojalla niin, että siinä otettiin huomioon ei-takaisinmaksettavan rahoitustuen enimmäisrahoitusosuuden päivitys ja siihen sisällytettiin REPowerEU-luku[10]. Rahoituserien maksamisen ehtona on asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti tehty komission päätös siitä, että Malta on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.

(8) Malta toimitti 15 päivänä huhtikuuta 2024 vuoden 2024 kansallisen uudistusohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan 1 kohtaa noudattaen. Asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti vuoden 2024 kansallisessa uudistusohjelmassa otetaan huomioon myös Maltan puolivuosittainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.

(9) Komissio julkaisi 19 päivänä kesäkuuta 2024 Maltaa koskevan maaraportin vuodelta 2024[11]. Siinä arvioidaan Maltan edistymistä neuvoston vuosina 2019–2023 hyväksymien asianomaisten maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Malta on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Tämän analyysin perusteella maaraportissa yksilöidään puutteita sellaisten haasteiden osalta, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelma ei vastaa lainkaan tai joihin se vastaa vain osittain, sekä tuodaan esiin uusia ja kehittymässä olevia haasteita. Maaraportissa arvioitiin myös Maltan edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien EU:n yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

(10) Eurostatin vahvistamien tietojen[12] perusteella Maltan julkisen talouden alijäämä pieneni 4,9 prosentin alijäämään vuonna 2023 suhteessa BKT:hen, kun se oli ollut 5,5 prosenttia vuonna 2022. Julkinen velka, joka vuoden 2022 lopussa oli 51,6 prosenttia suhteessa BKT:hen, laski vuoden 2023 loppuun mennessä 50,4 prosenttiin. Kuten *Finanssipoliittisessa ohjauksessa vuodeksi 2024*[13] ilmoitettiin, komissio on toteuttanut ensimmäisen vaiheen alijäämäperusteisia liiallisia alijäämiä koskevien menettelyjen käynnistämiseksi vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella ja voimassa olevia säännöksiä noudattaen. Komissio antoi 19 päivänä kesäkuuta 2024

---

9 Neuvoston täytäntöönpanopäätös, annettu 5 päivänä lokakuuta 2021, Maltan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä (ST 11941/2021 INIT; ST 11941/2021 ADD 1).

10 Neuvoston täytäntöönpanopäätös, annettu 14 päivänä heinäkuuta 2023, Maltan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä 5 päivänä lokakuuta 2021 annetun neuvoston täytäntöönpanopäätöksen muuttamisesta (ST 11202/2023 INIT; ST 11202/2023 ADD 1).

11 SWD(2024) 618 final.

12 Eurostat – Euro Indicators, 22.4.2024.

13 COM(2023) 141 final.

SEUT-sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen[14]. Kertomuksessa arvioitiin Maltan julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2023 Maltan julkisen talouden alijäämä ylitti 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen. Kertomuksessa todettiin, että kyseisen arvioinnin perusteella ja SEUT-sopimuksen 126 artiklan 4 kohdan nojalla perustetun talous- ja rahoituskomitean lausunto huomioon ottaen komissio aikoo ehdottaa heinäkuussa liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn aloittamista Maltan osalta suosittamalla neuvostolle, että se antaisi 126 artiklan 6 kohdan mukaisen päätöksen liiallisen alijäämän olemassaolosta Maltassa.

(11) Neuvosto suositti[15] 12 päivänä heinäkuuta 2022 Maltalle, että se toteuttaisi toimia, joilla varmistetaan vuonna 2023, että kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvu on linjassa kaiken kaikkiaan neutraalin finanssipolitiikan virityksen kanssa[16], kun otetaan huomioon jatkettu väliaikainen ja kohdennettu tuki energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta pakeneville ihmisille. Maltalle suositettiin, että se olisi valmiina mukauttamaan juoksevia menoja tilanteen muuttuessa. Maltalle suositettiin myös, että se lisäisi julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen, ottaen huomioon REPowerEU-aloite, muun muassa elpymis- ja palautumistukivälineen ja muiden unionin varojen avulla. Komission arvioiden mukaan finanssipolitiikan viritys[17] oli vuonna 2023 kiristävä (0,6 % suhteessa BKT:hen) tilanteessa, jossa inflaatio oli korkea. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä) oli finanssipolitiikan viritykseen vuonna 2023 kiristävä vaikutus, joka oli 1,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tähän sisältyy energian hintojen noususta eniten kärsiviin kotitalouksiin ja yrityksiin kohdennettujen hätätilanteen tukitoimenpiteiden kustannusten kasvaminen alle 0,1 prosentilla suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvu oli vuonna 2023 neuvoston suosituksen mukainen. Vuonna 2023 elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla EU:n varoilla rahoitettavat menot olivat 0,9 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetut investoinnit olivat 2,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 eli ne kasvoivat 0,1 prosenttiyksikköä vuoteen 2022 verrattuna. Malta rahoitti lisäinvestointeja elpymis- ja palautumistukivälineestä ja muilla EU:n varoilla. Malta rahoitti julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen, kuten yksityisten ja julkisten rakennusten, esimerkiksi sairaaloiden ja koulujen, perusparantamiseen, liikennesektorin sähköistämiseen sekä

---

14 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laadittu komission kertomus, 19.6.2024, COM(2024) 598 final.

15 Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2022, Maltan kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Maltan vuoden 2022 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 334, 1.9.2022, s. 146).

16 Maltan vuoden 2023 keskipitkän aikavälin potentiaalisen tuotannon kasvu, jota käytetään finanssipolitiikan virityksen mittaamiseen, on komission kevään 2024 talousennusteen perusteella nimellisin luvuin arviolta 11,2 prosenttia kymmenen vuoden keskimääräisen todellisen potentiaalisen kasvuvauhdin ja vuoden 2023 BKT-deflaattorin perusteella.

17 Finanssipolitiikan virityksellä tarkoitetaan julkisen talouden perusrahoitusaseman vuotuista muutosta. Sen avulla pyritään arvioimaan taloudellista sysäystä, joka annetaan joko kansallisesti rahoitetulla tai EU:n talousarviosta rahoitetulla finanssipolitiikalla. Finanssipolitiikan viritystä mitataan erona, joka muodostuu seuraavien välille: keskipitkän aikavälin potentiaalinen kasvu ja ii) perusmenojen (ilman harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä) muutos. Perusmenoista on jätetty pois covid-19-kriisiin liittyvät väliaikaiset hätätoimenpiteet, mutta niihin on sisällytetty elpymis- ja palautumistukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustukset), ja muilla EU:n varoilla rahoitettavat menot.

julkishallinnon ja yksityisen sektorin digitalisaatioon liittyviin hankkeisiin. Näitä investointeja rahoitettiin osittain elpymis- ja palautumistukivälineestä ja muista EU:n varoista.

(12) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan reaalinen BKT kasvaa 4,6 prosenttia vuonna 2024 ja 4,3 prosenttia vuonna 2025 ja YKHI-inflaatio on 2,8 prosenttia vuonna 2024 ja 2,3 prosenttia vuonna 2025.

(13) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan vuonna 2024 julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on 4,3 prosenttia ja julkisen talouden velan on määrä vuoden 2024 loppuun mennessä kasvaa suhteessa BKT:hen 52,0 prosenttiin. Alijäämän supistuminen vuonna 2024 johtuu pääasiassa välituotekäytön ja palkkamenojen hillitystä kasvusta sekä kansallisen lentoyhtiön rakenneuudistukseen liittyvien kustannusten asteittaisesta poistumisesta. Komission estimaattien perusteella finanssipolitiikan virityksen ennakoidaan vuonna 2024 olevan kiristävä, 1,3 prosenttia suhteessa BKT:hen.

(14) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan on odotettavissa, että elpymis- ja palautumistukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin, jäljempänä ’avustukset’, rahoitetaan vuonna 2024 menoja määrä, joka on 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, kun vuonna 2023 avustuksilla rahoitettujen menojen määrä oli 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla rahoitettavat menot mahdollistavat laadukkaiden investointien ja tuottavuutta lisäävien uudistusten tekemisen ilman suoraa vaikutusta Maltan julkisen talouden rahoitusasemaan ja julkiseen velkaan.

(15) Neuvosto suositti[18] 14 päivänä heinäkuuta 2023 Maltalle, että se varmistaisi vuonna 2024 finanssipolitiikan maltillisuuden erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen nimelliskasvun[19] enintään 5,9 prosenttiin. Jäsenvaltioita kehotettiin vuoden 2023 talousarvioita toteuttaessaan ja vuoden 2024 alustavia talousarviosuunnitelmia laatiessaan ottamaan huomioon, että komissio ehdottaisi neuvostolle alijäämäperusteisten liiallisia alijäämiä koskevien menettelyjen käynnistämistä vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella. Komission kevään 2024 talousennusteessa Maltan kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen ennakoidaan vuonna 2024 kasvavan 5,5 prosenttia eli suositeltua enimmäiskasvua vähemmän. Nettomenot olivat vuonna 2023 kuitenkin (suhteessa BKT:hen 0,8 %) suuremmat kuin suosituksen antamisajankohtana odotettiin. Koska vuotta 2024 koskeva suositus annettiin kasvuvauhdin muodossa, suosituksen noudattamista arvioitaessa on otettava huomioon myös vertailuajankohdan vaikutus vuodesta 2023 alkaen. Jos nettomenot olisivat olleet vuonna 2023 samat kuin suosituksen antamisajankohtana odotettiin, nettomenojen kasvu vuonna 2024 olisi ollut 0,7 prosenttia enemmän suhteessa BKT:hen kuin suositeltu kasvuvauhti. Sen vuoksi kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen ei välttämättä katsota olevan täysin suosituksen mukaisia.

---

[18] Neuvoston suositus, annettu 14 päivänä heinäkuuta 2023, Maltan vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Maltan vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 312, 1.9.2023, s. 167).

[19] Nettomääräisillä perusmenoilla tarkoitetaan kansallisesti rahoitettuja menoja ilman i) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, ii) korkomenoja, iii) suhdanteesta johtuvia työttömyysmenoja sekä iv) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

(16) Lisäksi neuvosto suositti, että Malta purkaa voimassa olevat hätätilanteen energiatukitoimenpiteet ja käyttää saatavat säästöt julkisen talouden alijäämän supistamiseen mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024. Neuvosto täsmensi vielä, että jos uusi energian hinnan nousu edellyttää uusia tai jatkettuja tukitoimenpiteitä, Maltan olisi varmistettava, että ne kohdennetaan haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen, että julkisella taloudella on toimenpiteisiin varaa ja että kannustimet energiansäästöön säilyvät. Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan hätätilanteen energiatukitoimenpiteiden nettomääräiset talousarviokustannukset[20]ovat suhteessa BKT:hen 1,7 prosenttia vuonna 2023, 2,0 prosenttia vuonna 2024 ja 1,0 prosenttia vuonna 2025. Erityisesti energiankulutuksesta kannettavien välillisten verojen alennusten ja energiantuotannon tukien, joilla kompensoidaan tuontisähkön ja hiilipäästöjen hinnannousua, oletetaan pysyvän voimassa vuosina 2024 ja 2025.[21] Maltan suuri riippuvuus energiantuonnista aiheuttaa maalle haasteita, ja maan talouden pieni koko lisää sen altistumista ulkoisille häiriöille. Hätätilanteen energiatukitoimenpiteitä ei ennakoida purettavan mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024. Vaarana on, että tämä ei vastaa neuvoston suositusta. Näin ollen ei ole olemassa säästöjä, joita voitaisiin käyttää julkisen talouden alijäämän supistamiseen neuvoston suosituksen mukaisesti. Haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen kohdennettujen hätätilanteen energiatukitoimenpiteiden talousarviokustannusten arvioidaan olevan 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024 (0,1 % vuonna 2023), ja tästä 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen (0,1 % vuonna 2023) koskee toimenpiteitä, joilla säilytetään energian kysynnän vähentämiseen ja energiatehokkuuden lisäämiseen kannustava hintasignaali.

(17) Lisäksi neuvosto suositti, että Malta jatkaa kansallisesti rahoitettuja julkisia investointeja ja varmistaa elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten ja muiden EU:n varojen tuloksellisen käytön erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi. Komission kevään 2024 talousennusteessa kansallisesti rahoitettujen julkisten investointien ennakoidaan vuonna 2024 kasvavan 2,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen (kun ne vuonna 2023 olivat 2,6 % suhteessa BKT:hen). Tämä vastaa neuvoston suositusta. EU:n varoilla rahoitettavien julkisten menojen, elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla rahoitettavat menot mukaan lukien, odotetaan puolestaan pysyvän vuonna 2024 ennallaan 0,9 prosentissa suhteessa BKT:hen.

(18) Vuonna 2025 julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on komission kevään 2024 talousennusteen mukaan ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 3,9 prosenttia olettaen, että politiikka pysyy muuttumattomana. Alijäämän supistuminen vuonna 2025 johtuu pääasiassa energiatukitoimenpiteiden kustannusten odotetusta laskusta. Julkisen talouden velan on määrä kasvaa suhteessa BKT:hen siten, että se on vuoden 2025 lopussa 52,6 prosenttia.

(19) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.2 mukaisesti laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2026 mennessä. Niiden odotetaan auttavan vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin

[20] Luku kuvaa kyseisten toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, tulot ja menot mukaan lukien, mutta ilman mahdollisia energiantoimittajien windfall-voitoista kannettavia verotuloja.

[21] Toimenpiteillä, jotka Maltan mukaan pysyvät voimassa vuoden 2024 loppuun asti, oletetaan komission kevään 2024 talousennusteessa olevan periaatteessa vaikutus talousarvioon myös vuonna 2025.

asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä. Koska aikataulu on näin tiukka, nopea eteneminen suunnitelman ja siihen kuuluvan REPowerEU-luvun tuloksellisessa täytäntöönpanossa on olennaisen tärkeää, jotta Maltan pitkän aikavälin kilpailukykyä voidaan parantaa vihreän ja digitaalisen siirtymän avulla niin, että samanaikaisesti varmistetaan myös sosiaalinen oikeudenmukaisuus. Jotta suunnitelman sitoumukset voidaan toteuttaa elokuuhun 2026 mennessä, on tärkeää, että Malta jatkaa uudistusten ja investointien toteuttamista. Paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen osallistuminen on edelleen olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen elpymis- ja palautumissuunnitelman onnistuneeseen täytäntöönpanoon.

(20) Maltan edellytetään osana asetuksen (EU) 2021/1060 18 artiklassa tarkoitettua koheesiopolitiikan rahastojen väliarviointia tarkastelevan kutakin koheesiopolitiikan ohjelmaa viimeistään maaliskuussa 2025 ottaen huomioon muun muassa haasteet, jotka on määritetty vuoden 2024 maakohtaisissa suosituksissa, sekä kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelmansa. Väliarviointi muodostaa kussakin ohjelmassa perustan EU-rahoituksen lopulliselle jakamiselle. Malta on edistynyt koheesiopolitiikan ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, mutta vielä on jäljellä haasteita. Koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanon nopeuttaminen on olennaisen tärkeää. Ohjelmissa sovitut toimintalinjat pätevät edelleen. Investoinnit energiatehokkuuteen ja uusiutuvaan energiaan ovat keskeisessä asemassa energiansäästöjen saavuttamisessa, energia-alan kestävyyden vahvistamisessa ja sen riippuvuuden vähentämisessä kansainvälisistä energialähteistä. Kestäviin multimodaalisiin ratkaisuihin ja aktiiviseen liikkumiseen tehtävien investointien jatkaminen on tärkeää, jotta voidaan vähentää liikenneruuhkia ja torjua tieliikenteen päästöjä. Vesi- ja jätevesihuollon kestävyyden varmistamiseksi tarvitaan edelleen toimia. Lisäksi tarvitaan kiertotalouden käytäntöjä, mukaan lukien kierrätysmahdollisuuksien maksimointi, jotta voidaan vähentää kaatopaikoille sijoittamista ja saavuttaa kierrätystavoitteet. Lisäksi aikuiskoulutusta on edistettävä väestön osaamistason nostamiseksi ja työvoimapulan helpottamiseksi. Haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien integroitumista yhteiskuntaan ja työmarkkinoille olisi edelleen edistettävä keskittyen EU:n ulkopuolisten maiden kansalaisiin ja vammaisiin henkilöihin sekä sukupuolten tasa-arvoon. Malta voisi myös hyödyntää Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälinettä (STEP) koskevaa aloitetta tukeakseen EU:n strategista riippumattomuutta sekä teollisuuden kilpailukykyä ja kestävyyttä.

(21) Niiden taloudellisten ja sosiaalisten haasteiden lisäksi, joihin vastataan elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ja muilla EU:n varoilla, Maltalla on useita lisähaasteita, jotka liittyvät aggressiivista verosuunnittelua helpottaviin piirteisiin verojärjestelmässä, koulutukseen ja osaamiseen, uusiutuvaan energiaan sekä liikenteeseen.

(22) Aggressiiviseen verosuunnitteluun puuttuminen on edelleen keskiössä pyrittäessä parantamaan verojärjestelmien tehokkuutta ja oikeudenmukaisuutta. Kun otetaan huomioon aggressiivisista verosuunnittelustrategioista aiheutuvat jäsenvaltioiden väliset heijastusvaikutukset, on ensiarvoisen tärkeää, että kaikki jäsenvaltiot toteuttavat koordinoituja kansallisia politiikkatoimia, joilla täydennetään EU:n lainsäädäntöä. Malta on toteuttanut toimia aggressiivisen verosuunnittelun käytäntöjen torjumiseksi toteuttamalla aiemmin sovittuja kansainvälisiä ja eurooppalaisia aloitteita ja sitoutunut puuttumaan asiaan elpymis- ja palautumissuunnitelmassaan. Osana suunnitelman uudistusohjelmaa Maltan hallitus hyväksyi uuden lain, jolla otetaan

käyttöön siirtohinnoittelusäännöt, joita alettiin soveltaa tammikuusta 2024 alkaen. Tavoitteena on estää mahdollisuudet yritysten voitonsiirtoihin. Malta tilasi myös riippumattoman tutkimuksen lähtevistä ja saapuvista maksuista (eli EU:ssa asuvien ja EU:n ulkopuolisten maiden asukkaiden välisistä maksuista), minkä jälkeen on tarkoitus antaa lainsäädäntöä. Ennen kuin Malta ottaa käyttöön lähdeveron koroille, rojalteille ja osingoille, joita Maltaan sijoittautuneet yritykset maksavat verovapaille tai alhaisen veroasteen lainkäyttöalueille (joilla tässä yhteydessä tarkoitetaan mitä tahansa lainkäyttöalueita, joiden lakisääteinen yhtiöveroaste alittaa EU:n matalimman lakisääteisen veroasteen, joka on 9 %), tai muita vastaavia suojatoimenpiteitä sen varmistamiseksi, että yritykset eivät voi siirtää voittojaan ilman verotusta EU:n ulkopuolisiin maihin, riski näiden tulojen kaksinkertaiseen verottamatta jäämiseen on kuitenkin edelleen korkea. Lisäksi Maltasta johdettujen, muualla kotipaikkaansa pitävien yritysten kohtelu aiheuttaa edelleen kaksinkertaisen verottamatta jäämisen riskin sekä yritysten että yksityishenkilöiden osalta. Asia voidaan ratkaista vain osittain noudattamalla EU:n vähimmäisverodirektiiviä, jota sovelletaan suuryrityksiin vasta, kun Malta on pannut sen täytäntöön.

(23) Ammattitaitoisen työvoiman puute sekä osaamisen kohtaanto-ongelmat muodostavat pullonkaulan tulevalle kasvulle, kilpailukyvylle sekä vihreälle ja digitaaliselle siirtymälle. Vuoden 2024 ensimmäisellä neljänneksellä työvoimapulan ilmoitettiin rajoittavan tuotantoa Maltassa, ja työvoimapulasta ilmoitettiin noin kaksi kertaa niin usein kuin on EU:n keskiarvo palveluissa ja teollisuudessa. Yli kaksi kolmesta yrityksestä ilmoittaa vaikeasti täytettävistä työpaikoista, jotka edellyttävät tieto- ja viestintätekniikan erityisosaamista. OECD:n kansainvälisen oppimistulosten arviointiohjelman (PISA) viimeisimmät tulokset osoittavat, että heikkojen suoritusten osuus on Maltalla yksi EU:n suurimmista, mikä on vakava haaste myöhemmälle taitojen kehittämiselle. Noin joka kolmas 15-vuotias oppilas koko Maltan sosioekonomisessa jakaumassa suoriutuu heikosti matematiikassa, lukutaidossa ja luonnontieteissä. Opettajapulaan on puututtu osittain sijaisopettajilla, joiden pätevyystaso on erilainen tai alhaisempi kuin täysin päteviltä opettajilta edellytetään. Koulunkäynti keskeytetään aiempaa harvemmin, mutta keskeyttäminen on edelleen EU:n keskiarvon yläpuolella, mikä kasvattaa jo ennestään suurta matalan osaamistason aikuisten joukkoa. Vaikka aikuisten osallistuminen koulutukseen on yleisesti ottaen (viimeisten 12 kuukauden aikana) EU:n keskiarvon mukainen, matalasti koulutettujen osallistuminen oppimiseen on vähäistä. Vastaavasti vaikka 63 prosentilla aikuisista oli vähintään digitaaliset perustaidot vuonna 2023, taitotasoissa on merkittäviä eroja. Keskiasteen ammatilliseen koulutukseen osallistuvien opiskelijoiden osuus on edelleen pieni. Koulutuksen laadun parantaminen keskittymällä perustaitoihin, puuttumalla opettajapulaan ja asettamalla etusijalle opettajien ammatillinen kehittäminen, jotta opiskelijoiden oppimistarpeisiin voidaan vastata paremmin, samalla kun lisätään Maltan koulutusjärjestelmien työmarkkinarelevanssia tiiviissä yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa, on keskeistä, jotta voidaan vähentää heikkoja koulutustuloksia sekä vakavaa osaamisvajetta ja osaamisen kohtaanto-ongelmia.

(24) Maltan jatkuva haaste on vihreän talouskasvun saavuttaminen sekä kehityksen ja ympäristön kestävyyden tasapainottaminen. Maan vihreää siirtymää hidastaa fossiilisten polttoaineiden hallitseva asema maan energiajärjestelmässä. Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian osuus energian kokonaisloppukulutuksesta oli Maltassa 13,4 prosenttia vuonna 2022, mikä on yksi EU:n pienimmistä osuuksista. Tämä on selvästi alle Maltan vuoden 2030 ohjeellisen 28 prosentin tavoitteen ja EU:n keskiarvon, joka oli 41 prosenttia vuonna 2022. Lähes kaikki asennettu uusiutuvan

energian kapasiteetti on maalla olevaa aurinkoenergiakapasiteettia, ja se kasvaa hitaasti (4 % vuonna 2023). Meneillään olevan elpymis- ja palautumistukivälineen uudistuksen, jossa edellytetään aurinkoenergialaitteistojen asentamista tiettyihin uusiin rakennuksiin ja lyhennetään uusiutuviin energialähteisiin liittyvien hankkeiden lupien myöntämisen määräaikoja, lisännee niiden käyttöönottoa. Maltalla on talousvyöhykkeellään huomattavaa merituulivoima- ja aurinkoenergiapotentiaalia. Tätä potentiaalia ei kuitenkaan käytetä. Maltan kyky ottaa käyttöön uusiutuvia energialähteitä samalla kun se parantaa energian huoltovarmuutta riippuu myös hyvästä edistymisestä toisen sähköyhdysjohdon rakentamisessa Italian kanssa ja Maltan oman sähköverkon jatkuvasta parantamisesta.

(25) Liikenneruuhkien ja tieliikenteen suurten päästöjen vähentäminen on keskeinen painopiste pyrittäessä vastaamaan kestävyyden haasteeseen. Tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöt ovat kasvaneet 23,3 prosenttia vuoden 2005 tasoon verrattuna. Henkilöautojen osuus Maltan henkilöliikenteestä on 86 prosenttia, ja tämä osuus on kasvussa. Ruuhkat ovat edelleen Maltan suurin liikennehaaste, joka vaikuttaa myös saarten kilpailukykyyn, ja toimia on skaalattava huomattavasti. Malta haluaa edistää vaihtoehtoisia julkisia lauttaliikenneyhteyksiä, joten se kehittää merilauttaliikenteen satamapalveluja parantamalla laituripaikkoja Euroopan aluekehitysrahaston tuella. Lisäksi Malta aikoo lisätä kestävää multimodaalista kaupunkiliikennettä kehittämällä koheesiorahoituksella 17,5 kilometriä puhtaan kaupunkiliikenteen infrastruktuuria, mukaan lukien jalankulkuväylät ja pyöräkaistat.

(26) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto suositti vuonna 2024, että euroalueen jäsenvaltiot toteuttavat – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiensa kautta – toimia euroalueen talouspolitiikkaa koskevan suosituksen noudattamiseksi. Suositukset 1, 2, 3 ja 4 auttavat Maltaa noudattamaan ensimmäistä, toista, kolmatta ja neljättä euroalueelle annettua suositusta,

SUOSITTAA, että Malta toteuttaa vuosina 2024 ja 2025 toimia, joilla se

1. toimittaa keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman oikeaan aikaan; uudistetun vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimuksia noudattaen rajoittaa nettomenojen[22] kasvun vuonna 2025 tasolle, jolla julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen saadaan supistumaan kohti perussopimuksessa asetettua 3 prosentin viitearvoa ja jolla julkinen velka saadaan pidettyä maltillisella tasolla keskipitkällä aikavälillä; purkaa hätätilanteen energiatukitoimenpiteet kauden 2024–2025 talveen mennessä; puuttuu jäljellä oleviin aggressiiviseen verosuunnitteluun liittyviin riskeihin, ottaa käyttöön lähdeveron ulkomaille suuntautuvista maksuista tai vastaavia suojatoimenpiteitä sekä muuttaa muualla kotipaikkaansa pitäviä yrityksiä koskevia sääntöjä;

2. jatkaa elpymis- ja palautumissuunnitelman ja siihen kuuluvan REPowerEU-luvun nopeaa ja tuloksellista täytäntöönpanoa varmistaen näin, että uudistukset ja investoinnit saadaan päätökseen viimeistään elokuussa 2026; nopeuttaa koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanoa; väliarvioinnin yhteydessä keskittyy

[22] Asetuksen (EU) 2024/1263 2 artiklan 2 kohdan mukaan ’nettomenoilla’ tarkoitetaan julkisia menoja ilman korkomenoja, harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja sekä työttömyysetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

edelleen sovittuihin toimintalinjoihin ottaen samalla huomioon Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälinettä koskevan aloitteen tarjoamat mahdollisuudet kilpailukyvyn parantamiseen;

3. parantaa koulutuksen laatua ja tarkoituksenmukaisuutta työmarkkinoiden kannalta, jotta voidaan puuttua heikkoihin koulutustuloksiin sekä vakavaan osaamisvajeeseen ja osaamisen kohtaanto-ongelmaan, erityisesti edistämällä opiskelijoiden perustaitoja ja opettajien ammatillista kehitystä;

4. nopeuttaa uusiutuvan energian käyttöönottoa laajamittaisilla hankkeilla sekä pienimuotoisilla investoinneilla suoraan energiantuotantoon ja -kulutukseen; torjuu liikenteen ruuhkautumista parantamalla julkisen liikenteen laatua ja tehokkuutta sekä lisää investointeja moottorittoman liikenteen infrastruktuuriin.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta*
*Puheenjohtaja*